

HALINA JØRGENSEN

Det var hårde forhold, som prægede Polen, da 58-årige Halina Jørgensen voksede op som barn og ung i en kærlig og systemkritisk familie i 60'erne og 70'erne. Halina kunne ikke forlige sig med de undertrykkende forhold i Polen, og derfor begyndte i begyndelsen af 80'erne en længere rejse, da hun i al hemmelighed besluttede at flygte ud af landet. Denne rejse endte i 1983 i det dengang ukendte Danmark og Aarhus, som Halina i dag ikke kan forestille sig nogensinde at skulle forlade igen.

Portrættet er lavet på baggrund af et interview udført af Mia Leth Frisch Hviid i forbindelse med kandidatfag på Religionsvidenskab, AU

Halina Jørgensen blev født i Polen i november 1959. Hendes mor var enke med fire børn efter sin mands alt for tidlige død som 28-årig. Det var derfor ingen selvfølge, at hun valgte at beholde Halina, da hun efterfølgende blev gravid med hende. Og i dag beundrer Halina sin mor for hendes mod og valg om alligevel at beholde hende. Desværre blev Halinas mor meget syg, mens Halina

var helt lille, hvorfor hun måtte bo hos sin far, farfar og onkler, mens moren var indlagt i tre år. "*Jeg havde det som en prinsesse*", husker Halina om tiden hos sin far. Hun blev ovenud forkælet, men hun savnede alligevel at være rigtig barn. Farens hus var nemlig samlingssted for intellektuelle, hvor der ikke blev leget meget, men højt læst avis, sunget sange og digtet – alt sammen aktiviteter som Halina deltog i. Så på trods af det gode hjem hos sin far, savnede Halina sin mor og sine søskende, som hun heldigvis blev genforenet med, da moren erklæredes rask og igen kunne vende hjem.

Halina begyndte i folkeskole, og som en af de dygtigste elever fortsatte hun efterfølgende på gymnasiet. Med studentereksamen i hånden fik Halina, gennem sin far, et arbejde, og begyndte samtidigt at læse, hvad der svarer til det danske "*Samfund og Økonomi*". Halinas hverdag fyldtes altså med arbejde om dagen og studier om aftenen.

Men tiderne i Polen i 70'erne var hårde, og man manglede alt. Halina husker med taknemmelighed tilbage på, at de trods rationeringer alligevel havde forbindelser til at skaffe gode pølser, kød, te og vin. Hun fortæller, at hendes far som kommunist og ateist blev meget dårligt behandlet, men at han netop også kunne fortælle den sande historie om Polen, som ikke led under tidens sovjetiske propaganda. Og med kendskabet til denne oprindelige polske historie samt dets værdier kunne Halina ikke acceptere systemets uretfærdighed og urimelige behandling af mennesker. Derfor besluttede hun sammen med sin eksmand, i al hemmelighed, at flygte ud af landet. Efter en lang rejse med megen kontrol ankom de til Wien i Østrig, hvor de blev indkvarteret på en flygtningelejr. Halina mindes med gru dette sted, og fortæller om forhold, der mindede om SS, om selvmord og voldtægter. Lykkeligvis fik Halina og hendes eksmand mulighed for at forlade lejren efter blot tre dage, hvorefter de kunne flytte i pension for efterfølgende at kunne bosætte sig i en lille lejlighed ovenpå en bank i en venligsindet østrigsk landsby. Herfra blev der ro til at overveje deres fremtidige ophold. Australien, Sydafrika og USA var i tankerne. Men i december samme år fik de besked om, at der var mulighed for at komme til Danmark. Undtagelsestilstanden i Polen gav alle polakker politisk asyl, hvorfor Halina og hendes eksmand meldte sig under fanerne af dem, der ønskede ophold i Danmark. Fra en samlet skare på over

3000 mennesker, valgtes 4-500 ud til interview, og heraf blev ca. 30 valgt til at kunne rejse til Danmark. Halina og hendes eksmand var blandt disse.

"Danemark, Danemark, hvad pokker, hvad er det for noget?" beretter Halina om deres daværende kendskab til dette, deres nye land. Men Danmark, og særligt Aarhus, skulle hurtigt vise sig at blive et nyt *hjemland* for Halina. Fra de landede i lufthavnen i København i 1983, blev de kørt til Hasle, hvor de sammen med andre flygtninge blev indkvarteret i en lille lejlighed under Dansk Flygtningehjælp. Halina kom hurtigt på sprogskole og efterfølgende i en form for aktivering, men retrospektivt mener hun i dag, at integrationen ind i det danske samfund gik alt for langsomt netop som et resultat af den megen tid blandt andre indvandrere og flygtninge.

I 1985 blev Halina beriget med en søn, Daniel. Og efter at have fået sit danske statsborgerskab besluttede hun at vende tilbage for at besøge sin familie i Polen for første gang efter deres flugt knap ti år tidligere. Men efter blot få dage i Polen savnede Halina Danmark og Daniel: *"Jeg vil hjem. Jeg vil hjem til Danmark"*. Med Daniel i Danmark betragtede Halina altså Danmark som sit hjemland – en følelse som hendes eksmand dog ikke delte. Han ville og kunne ikke integreres, hvorfor parret måtte skilles, og eksmanden igen i dag bor Polen. Halina blev herefter ansat som dagplejer i Aarhus Kommune, og hun fik en fantastisk tilknytning til sine kollegaer. Og efter nogen tid mødte hun sin nuværende mand, Michael, med hvem Halina deler mange danske venner. Hun er endnu glad for at besøge Polen, men et weekendbesøg føles tilpas langt, for så begynder hun at savne Danmark og Aarhus igen. Halina husker endnu sit første møde med Aarhus: *"Det var en fantastisk dag med solskin, og med det grønne, det var så pænt og rent"*. Halina mener også i dag, at særligt naturen omkring byen i Aarhus, eksempelvis Moesgaard strand, er vidunderlig. Havnen har de også tilbragt megen tid på, og al historien i Den Gamle By trækker også Halina på besøg.

Når Halina og Michael skal pensioneres, drømmer de om at kunne rejse en masse og dermed opleve mange forskellige kulturer. Men Halina er absolut ikke i tvivl om, at deres hjemland er og forbliver Danmark, for de glæder sig altid til igen at komme hjem til Aarhus.